

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน
หน่วยงานของรัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

โทรศัพท์ ๐๔๔ - ๐๐๙๘๔๖

www.nongmaiphai.go.th

<https://www.facebook.com/profile.php?id=๑๐๐๐๙๐๖๖๙๕๐๒๐๒๒>

๔๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองไผ่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

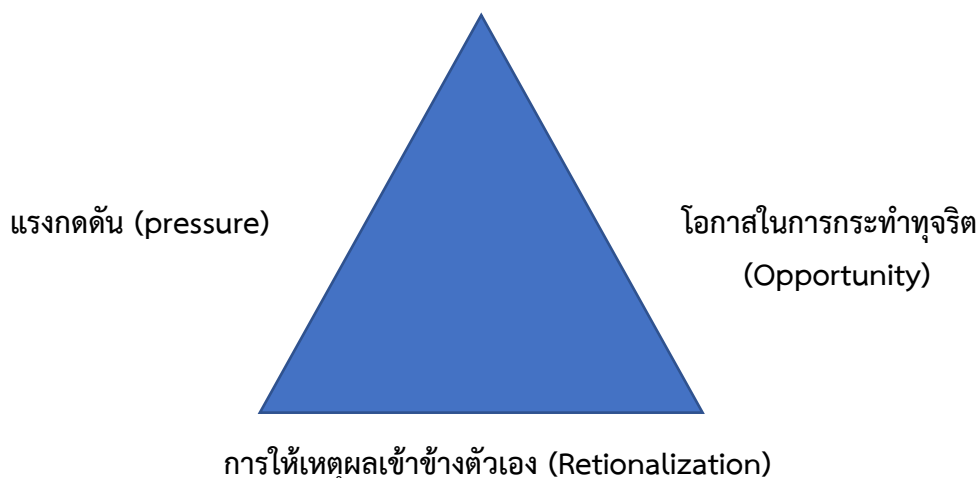
มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตใน องค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงาน ตามมาตรการ ควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ ในองค์กรจะช่วยเป็น หลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือใน กรณีที่พบกับการทุจริต ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความ เสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหาย ที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะ ได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการ มุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการ กระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร องค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

- ๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน สกัดกัน ลด และปิดโอกาสการทุจริต
- ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาลและ ความซื่อตรงขององค์กร
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต การดำเนินการตรวจสอบเพื่อตรวจจับการทุจริตใน องค์กร สิ่งสำคัญ ที่ต้องดำเนินการคือ ศึกษาเกี่ยวกับ พัฒนาการของทฤษฎีการทุจริต และทำความเข้าใจ องค์ประกอบของ พฤติกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการทุจริต และ กระบวนการติดตามเพื่อค้นพบการทุจริตใน รูปแบบต่าง ๆ โดยมี พัฒนาการของทฤษฎีการทุจริต ดังนี้

การพัฒนาของทฤษฎีการทุจริต (Fraud Theory)

ภาพ การพัฒนาของทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต

ที่มา: (Cressey, ๑๙๕๓)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ที่มาและความสำคัญ

การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีความซับซ้อน รุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติทั้งทางด้านสังคม ที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และไม่เท่าเทียมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของ นักลงทุน และด้านการเมืองที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใสของประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน มีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใสลดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา เพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิถีคิด (Paradigm Shift) หรือสามารถ แยกแยะประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรม ในการต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความ โปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงานโดยแนวทางการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน” เพื่อให้หน่วยงาน ภาครัฐมี มาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการ ทุจริต

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของ ภาครัฐ เครื่องมือหนึ่ง โดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้หน่วยงาน ภาครัฐ ทั่วประเทศรับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการ ประเมิน ที่ได้รับจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน การให้บริการสามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการ ยกกระดับมาตรฐาน การดำเนินงานภาครัฐ ดังนั้น การประเมิน ITA จึงมิได้เป็นเพียงการประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใสเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เพื่อให้ทราบ ถึงช่องว่างของความไม่เป็นธรรมและความด้อยประสิทธิภาพ สำหรับนำไปจัดทำแนวทางมาตรการต่างๆ ในการ ป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในระบบราชการไทยต่อไป

การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูล อันส่งผล ให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงการบริหารงานและกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อ ประชาชนและให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การประเมิน ITA ยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหน่วยงานภาครัฐ ในทาง ปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจต่อการพัฒนาแพลตฟอร์ม อิเล็กทรอนิกส์ของตนเองให้ทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้น ที่สำคัญคือส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสาร

อย่างเป็นระบบระเบียบและเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ได้รับทราบและส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบด้วย

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏข่าวในสื่อต่างๆ พบว่า มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่จึงได้ดำเนินการ “การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙” เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤตินิชอบ ตลอดจนการกระทำที่อาจนำไปสู่การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอาจนำไปสู่การทุจริต คอร์รัปชันของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อไป

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒. กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบจากการปฏิบัติ หน้าที่ของบุคลากร

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ความเป็น ธรรม ปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบจากการปฏิบัติ หน้าที่ของ บุคลากร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒. หน่วยงานบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ปลอดภัยจากการทุจริต และ ประพฤตินิชอบ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๓. หน่วยงานได้รับความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ การ ปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๔. ประเด็นความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการ ทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ ได้วิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงทุจริตใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ **สินบน** ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ใน ประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

๕.ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการ ทุจริต ขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๖.นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเสี่ยง	เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม
ปัญหา	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	คะแนนรวมที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการ ทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสและผลกระทบ

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยง การทุจริต ดังนี้

คำศัพท์เฉพาะ	นิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การ ดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่ กำหนด ไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส) ➢ เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และ ส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัว เงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	<ul style="list-style-type: none"> ➢ กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยง และ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และ ตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	<ul style="list-style-type: none"> ➢ .การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติ มิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของ หน่วยงานในอนาคต
การทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> ➢ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ) TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริต เป็น ๗ ประเภท ได้แก่

	<p>๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ ทรัพยากรของชาติ</p> <p>๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้ อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ</p> <p>๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะ ให้ ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็น แรงจูงใจ ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี</p> <p>๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือ เจ้าหน้าที่องค์กร ของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง</p> <p>๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรค เล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึง คุณสมบัติและความเหมาะสม</p> <p>๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการ เล่นพรรค เล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผล ประโยชน์หรือให้ หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดย ไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม</p> <p>๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า ๑ สถานะ</p>
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน กับประโยชน์ส่วนรวม	➤ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐ หรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วน ได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตน เข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการ พิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือ บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
ความเสี่ยง / ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุมปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๗.กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) สอดคล้องกับหลักการ ที่ ๘ – การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของ หลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งเป็นหลักการ ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กร ไว้ด้วยกัน ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ – องค์กร จูง รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุม ภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งในส่วนของ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตสอดคล้องกับหลักการที่ ๘ การพิจารณา โอกาสที่จะเกิด การทุจริต โดยรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๔ กระบวนการ ดังนี้

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
Corrective	แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้น / สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว และจะทำอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
Detective	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)
Preventive	ป้องกัน หลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิด ในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาอีก
Forecasting	การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปรามล่วงหน้าใน เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจาก การพยากรณ์ ประมาณ การล่วงหน้าในอนาคต

๘.วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
๑. กำหนดเกณฑ์ การ ประเมินความ เสี่ยงการ ทุจริต	เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนด เกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือ โครงการที่ทำการ ประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้าน ผลกระทบ - โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความ เสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิด เหตุการณ์นั้น ๆ

	- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่ การเงิน																																															
วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต																																																
๑. กำหนดเกณฑ์ การประเมินความ เสี่ยงการทุจริต	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="6" style="background-color: #003366; color: white;">ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)</th> </tr> <tr> <th rowspan="2" style="background-color: #d9e1f2;">โอกาส (Likelihood)</th> <th colspan="5" style="background-color: #d9e1f2;">ผลกระทบ (Impact)</th> </tr> <tr> <th style="background-color: #d9e1f2;">1</th> <th style="background-color: #d9e1f2;">2</th> <th style="background-color: #d9e1f2;">3</th> <th style="background-color: #d9e1f2;">4</th> <th style="background-color: #d9e1f2;">5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">5</td> <td style="background-color: #ffff00;">ปานกลาง</td> <td style="background-color: #ffff00;">สูง</td> <td style="background-color: #ff0000;">สูงมาก</td> <td style="background-color: #ff0000;">สูงมาก</td> <td style="background-color: #ff0000;">สูงมาก</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">4</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #ffff00;">ปานกลาง</td> <td style="background-color: #ffff00;">สูง</td> <td style="background-color: #ff0000;">สูงมาก</td> <td style="background-color: #ff0000;">สูงมาก</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">3</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #ffff00;">ปานกลาง</td> <td style="background-color: #ffff00;">สูง</td> <td style="background-color: #ffff00;">สูง</td> <td style="background-color: #ff0000;">สูงมาก</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">2</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #ffff00;">ปานกลาง</td> <td style="background-color: #ffff00;">ปานกลาง</td> <td style="background-color: #ffff00;">สูง</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">1</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #00ff00;">ต่ำ</td> <td style="background-color: #ffff00;">ปานกลาง</td> </tr> </tbody> </table>	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)						โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)					1	2	3	4	5	5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)																																																
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)																																															
	1	2	3	4	5																																											
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก																																											
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก																																											
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก																																											
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง																																											
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง																																											
๒. การประเมินความเสี่ยง การทุจริต	<p>เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสียหายการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความ เสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจ ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ใน อนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)</p>																																															
๓. การจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต และ ประพฤติมิชอบ	<p>เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้ สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหารความ เสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้</p>																																															

๙.วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๙.๑ กำหนดเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน พิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood): พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงใน ช่วงเวลาหนึ่งในรูปแบบของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

- ผลกระทบ (Impact): การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

- การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ ในปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๙ ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณากระบวนการจัดการความเสี่ยง การทุจริตและประพฤติ มิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ ที่ได้ดำเนินการผ่านมา รวมถึงข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนการ ทุจริตและเรื่อง การลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วน เสียภายในและภายนอกที่ได้สะท้อนผ่านผลคะแนนเครื่องมือแบบวัด IIT และ EIT ของการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

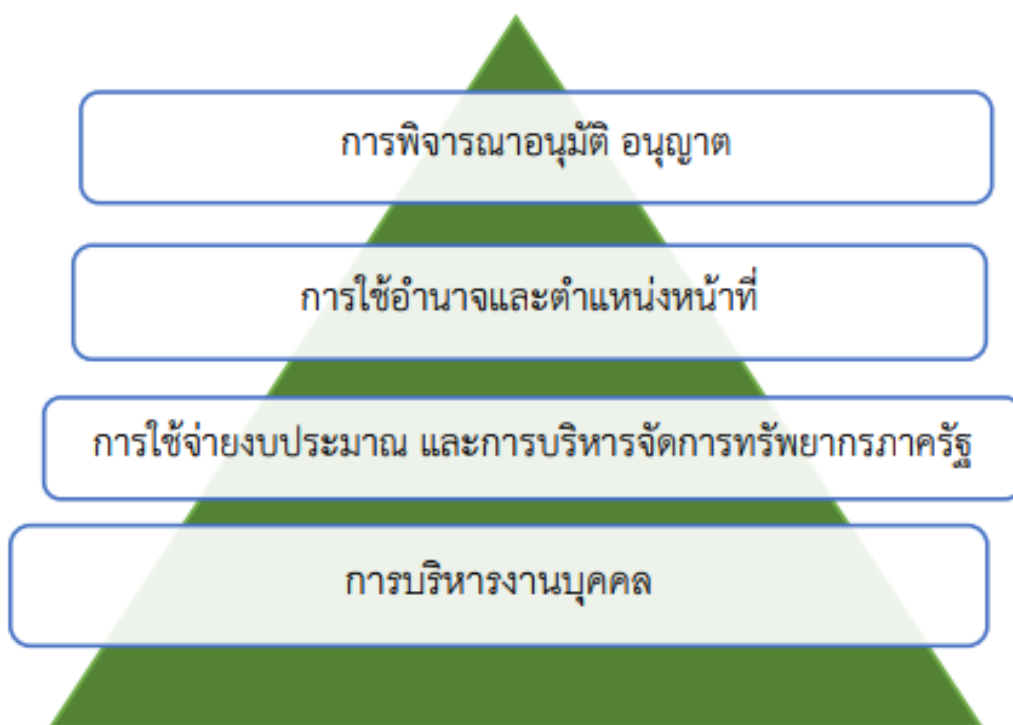
- สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ได้วิเคราะห์ประเด็น ความเสี่ยงทุจริต ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ**สินบน** ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ในประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.การใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓.การจัดซื้อจัดจ้าง

๔.การบริหารงานบุคคล

๑) เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
-------	-------------	----------

๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยง สามารถกำหนดได้ หลายระดับและตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ ๕ ระดับ ดังนี้

ลำดับความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๒๐ - ๒๕ คะแนน	แดง
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง
๔	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	๒ - ๓ คะแนน	เขียว
๕	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	๑ คะแนน	ฟ้า

๔) ช่วงคะแนนระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๔ คะแนน

๙.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียด รูปแบบ เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยง จากการพัฒนากรณีในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงาน เรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนนั้นอยู่แล้ว

๑๐.การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการ บริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

๑๑.การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ พบว่า ยังคงมีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ จำเป็นต้องมี การควบคุมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จำนวน ๑๐ เหตุการณ์ (เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ยังอยู่ในระดับ ต่ำ - ปานกลาง) โดยกำหนดแนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน					
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L*I) (Risk Score)		
<p>ประเด็นที่ ๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘</p>					
๑.เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบาง ราย มีการเรียกรับสินบนจาก ประชาชนผู้ขออนุญาตก่อสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารหน่วยงานมอบนโยบาย และให้ความสำคัญในการตรวจสอบ การพิจารณาการขออนุญาตของ หน่วยงานอย่างเคร่งครัด - นำระบบบริการออนไลน์มาใช้เพื่อ ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ป้องกันการเรียกรับสินบน - เพิ่มช่องทางร้องเรียนกรณีมีการ เรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดย จะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและ ให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส 	กองช่าง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน					
ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต / เหตุการณ์ความ เสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L*I) (Risk Score)		
ประเด็นที่ ๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ					
๑.เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบาง ราย มีการเรียกรับสินบนจาก ประชาชน/ร้านค้า ในการ ประเมินภาษีให้น้อยลง	๒	๒	๔ (ต่ำ)	ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและ ติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการ กำกับให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด	กองคลัง
๒. การใช้อำนาจหน้าที่ในการ เรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการ เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก สะดวกในการให้บริการ	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- เพิ่มช่องทางร้องเรียนกรณีมีการ เรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดย จะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและ ให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	ทุกส่วนราชการของ
ประเด็นที่ ๓ การจัดซื้อจัดจ้าง					
๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบาง ราย มีการเรียกรับสินบนหรือ ผลประโยชน์จากร้านค้าเพื่อแลก กับการจัดซื้อจัดจ้างในอนาคต	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบ ธุรกิจส่วนตัวธุรกิจครอบครัวการ ลงทุนหรือความสัมพันธ์กับผู้ค้าเพื่อ ป้องกันความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น	กองคลัง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน					
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L*I) (Risk Score)		
ประเด็นที่ ๓ การจัดซื้อจัดจ้าง					
๒. การเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อและกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทฯ ผู้รับจ้าง	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดขั้นตอนการทำงานสำหรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะได้รับสินค้าหรือบริการที่ตรงตามความต้องการและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร - กำหนดให้มีการแบ่งหน้าที่เพื่อเป็นการคานอำนาจ (Check and Balance) หรือสับเปลี่ยนงานตามรอบระยะเวลา 	กองคลัง
๓. การเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อให้การตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญาหรือเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - สอบทานแนวปฏิบัติและมาตรการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและสถานะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป 	กองคลัง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน					
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L*I) (Risk Score)		
ประเด็นที่ ๔ การบริหารงานบุคคล					
๑. ผู้บริหารหน่วยงานมีการเรียกรับผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่กรณีโยกย้าย เลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงาน	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- ประชาสัมพันธ์ ช่องทางการร้องเรียนกรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่มายังสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	กองการเจ้าหน้าที่
๒. การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงานเพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	- ประชาสัมพันธ์ การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ - แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือก กำกับ ดูแล ควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน	กองการเจ้าหน้าที่

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน					
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L*I) (Risk Score)		
ประเด็นที่ ๔ การบริหารงานบุคคล					
๓. การซื้อขายตำแหน่ง การรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนตำแหน่ง หรือความดีความชอบ	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม - เผยแพร่หลักเกณฑ์ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด - ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง - จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ 	กองการเจ้าหน้าที่

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน					
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L*I) (Risk Score)		
๔. ดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดเผยผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบ - ประชาสัมพันธ์และกำหนดระเบียบการดำเนินการทางวินัยชัดเจน ตรวจสอบผลการพิจารณาทางวินัยได้ 	กองการเจ้าหน้าที่

๑๒.สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่

- สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ได้วิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงทุจริตใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงานจำเป็นต้องมีการ ควบคุมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จำนวน ๑๐ เหตุการณ์ (เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ยังอยู่ในระดับต่ำ - ปานกลาง) โดยกำหนดแนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย	จำนวนปัจจัยเสี่ยง
ความเสี่ยง ระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้ทันที	-
ความเสี่ยง ระดับสูง	๙ - ๑๔	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	-
ความเสี่ยง ระดับปานกลาง	๕ - ๘	ระดับที่ยอมรับได้ - แต่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง	๙
ความเสี่ยง ระดับต่ำ	๑ - ๔	ระดับที่ยอมรับได้	๑

Cressey (๑๙๕๓) ได้เผยแพร่ผลการศึกษาทฤษฎีการทุจริต โดยระบุว่า การกระทำการทุจริตนั้น เกิดจากสาเหตุ ๓ ประการ โดยทั้ง ๓ ประการจะต้องเกิดขึ้นพร้อมกันทั้งหมดจึงจะเกิดการทุจริต ขึ้น โดยมีชื่อเรียกว่าสามเหลี่ยมทุจริต ซึ่งหน่วยงานส่วนใหญ่นำไปปรับใช้กับการประเมินความเสี่ยงและวาง แนวทางป้องกันการทุจริตด้วยทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริตอย่างแพร่หลาย สาเหตุ ๓ ประการประกอบด้วย

(๑) โอกาส (Opportunity) คือ การมีช่องทางที่จะดำเนินการได้ เหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิด การทุจริตจะเป็นสถานการณ์ที่เปิดช่องให้คนใดคนหนึ่งกระทำการทุจริตได้โดยที่เขาไม่รู้หรือเชื่อว่า เขาไม่มี โอกาส ถูกจับได้หรือมีโอกาสน้อยที่จะถูกจับได้ องค์กรใดก็ตามที่ไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจังที่จะ ป้องกัน การทุจริตก็เท่ากับเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตในองค์กร

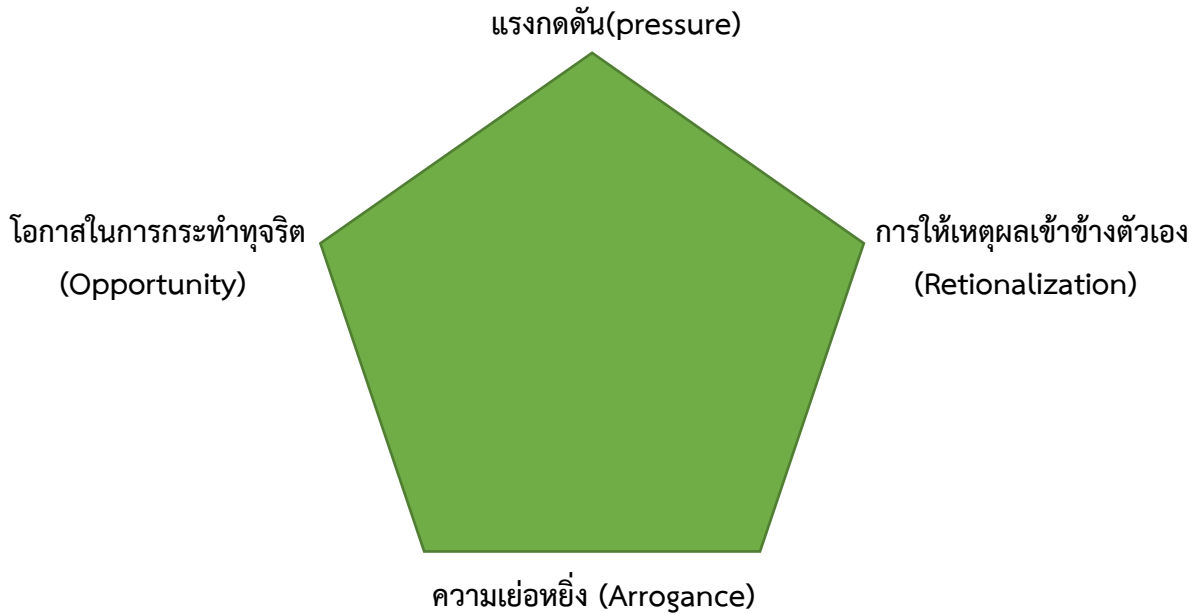
(๒) แรงจูงใจหรือแรงกดดัน (Motivation/Pressure) มาจากหลายรูปแบบ เช่น ปัญหา การเงิน หนี้สิน การพนัน ดิทยาเสพติด ชอบเที่ยวเตร่ มีภาระหนี้สินส่วนตัว ความโลภอยากได้อยากมี ถือเป็นแรงผลักดัน อย่างหนึ่งและบางกรณีมาจากความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมจากองค์กร

(๓) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) คนที่กระทำการทุจริต จะหาเหตุผล โน้มน้าวใจตนเองที่จะกระทำสิ่งนั้นด้วยฐานความคิด (Mindset) ที่สนับสนุนการกระทำการทุจริต หาข้ออ้าง ที่ยกมาเพื่อให้ตนเองลดความรู้สึกผิดในการกระทำทุจริต เช่น เงินเดือนน้อย หัวหน้างานไม่เป็นธรรม เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Wolfe & Hermanson (๒๐๐๔) กล่าวว่าโอกาส คือประตู สู่อการทุจริต ส่วนแรงจูงใจ (Pressure) และการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการ สนับสนุน ที่จะพาตนเองเข้าไปสู่กระบวนการทุจริต ทั้งนี้บทความนี้มีการเพิ่มสาเหตุที่ ๔ คือ ผู้กระทำผิด หรือทุจริต ต้องเป็นผู้ที่มี ศักยภาพความสามารถ (Capability) ซึ่งสามารถมองเห็นช่องทางกระทำการทุจริต หรือการละเมิด กฎและนโยบายที่มีได้และสามารถเปลี่ยนโอกาสในการทุจริตให้กลายมาเป็นความจริงได้ผู้ที่มีสมรรถนะ ความสามารถ (Competence) มีลักษณะทั่วไป คือ

- ๑) อำนาจหน้าที่ภายในองค์กรเอื้อต่อการทุจริต
- ๒) มีสติปัญญาเพียงพอในการทำความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากสถานการณ์เพื่อก่อทุจริต
- ๓) ความมั่นใจสูงว่า ยากต่อการตรวจจับได้
- ๔) มีความสามารถหรือทักษะการบีบบังคับขู่เข็ญผู้อื่นให้เห็นด้วยหรือโน้มน้าวให้มองเป็นถูกได้
- ๕) มีความสามารถโกหกได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
- ๖) สามารถบริหารจัดการ ต่อความเครียดหรือแรงกดดันสูงได้ ซึ่งเป็นที่มาของทฤษฎี สี่เหลี่ยมทุจริต (Rabi & Noorhayati, ๒๐๑๕) ตามทฤษฎีสี่เหลี่ยมทุจริตดังภาพการพัฒนาของทฤษฎี สี่เหลี่ยมการทุจริต

การพัฒนาของทฤษฎีห้าเหลี่ยมการทุจริต (Fruad Pentagon Theory)

ที่มา : วารสารจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๗)

โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Fruad Pentagon Theory
๑.Opportunity ๒.Pressure ๓.Rationalization	๑.Capability ๒.Opportunity ๓.Incentive/Motive ๔.Rationalization	๑. Opportunity ๒.Pressure/ Motive ๓. Rationalization ๔. Capability ๕.Arrogance

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉก ฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจาก สภาพแวดล้อม ที่เป็นอยู่มีความจำเป็นต้องการเงิน
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิด ว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Capability	ความสามารถ ของ ผู้ปฏิบัติงาน ทุจริตได้ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัว และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤตินิชอบและทำการ
Incentive/Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิด ว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับ ไม่ได้ จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดัน ให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาส ที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก
Arrogance	ความหยิ่งยโส หยิ่งยโสทะนงตน
Exposure	การเปิดเผยหรือโอกาสถูกจับได้ หมายถึง ความกลัวหรือความเสียวที่จะถูก เปิดเผยหรือ ถูกลงโทษหากระบบลงโทษไม่เข้มงวด หรือการตรวจสอบไม่จริงจัง บุคคลก็จะ ไม่รู้สึกกลัว ผลของการกระทำ

กรอบแนวคิด และนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการ ทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือ กันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็น การเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤตินิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ ในการดำเนินงานของส่วนราชการ ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โดยได้จำแนกประเภท การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงการ

- ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS) -CRMS จะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในเชิงบวกมากกว่าทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรู้สึก กังวล
- ผลการประเมิน CRMS ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว
- หน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CRMS ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และได้รับประโยชน์ในมุมของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร โดยเฉพาะ การแสดงให้เห็นสังคมและสาธารณชนรับรู้ว่าคุณภาพหน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่ม ออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร(Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล(Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ เหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การ ควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑.๑) Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร) ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนด วัฒนธรรม ที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

๑.๒) Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร) ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์ จัดการ ความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

๑.๓) Performance (เป้าหมายผลการดำเนินงาน) ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การ ประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของ ความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

๑.๔) Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง) ประกอบด้วย การประเมินความ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความ เสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

๑.๕) Information, Communication & Reporting (สารสนเทศ การสื่อสารและการ รายงาน) ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่างๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น สิ่ง ที่ COSO พยายามมุ่งเน้นนำเสนอในการปรับปรุงนี้ คือการแสดงให้เห็นว่าการบริหาร ความเสี่ยง

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวย ความสะดวกในการให้พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ / ข้อบังคับของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	ด้าน การใช้ อำนาจ และ ตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการ ปฏิบัติ หน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละ เว้น การปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่าย งบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของ ทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่าย อื่น งบเงินอุดหนุน หรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสม ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
การบริหารจัดการความเสี่ยง ทุจริต	การกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริต ให้สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่ อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การ ออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วย ลดความ เสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กรที่ อาจเป็นช่องให้เกิดการ ทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่ จะเกิดการกระทำการทุจริตใน อนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุก องค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็น หลักประกันความเชื่อมั่นให้ องค์กร ในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี โอกาสเกิดการ ทุจริต หรือหาก มีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ และหา มาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็น ความ เสียหายที่น้อย กว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
สินบน Bribery	สินบน Bribery ISO : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและ ไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม และ ไม่ว่าจะเป็สถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอัน เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น
ของขวัญ	หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออัยาศัยไมตรี ให้ เป็น รางวัล ให้โดยเสนหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้ หมายควมรวมถึง ประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้ สิทธิ พิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้ สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลด ราคา ทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการรับ การฝึกอบรม หรือการรับ ความ บันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือ ท่องเที่ยว ค่าที่ พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่า จะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือ สิ่งของให้ ใน ภายหลัง
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใดตาม ธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์ อื่นใดโดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้ นิยาม “การ รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้แก่ใน โอกาสต่างๆ โดย ปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้ ักันตามมารยาทที่ ปฏิบัติกัน
นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง	

ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
<p>ความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk</p>	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้น และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบเกิดขึ้น โดยผลกระทบทางบวกเรียกว่า “โอกาส” และผลกระทบทางลบเรียกว่า “ความเสี่ยง”</p> <p>ทุจริต : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการก่อให้เกิดการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต</p> <p>Pain point หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงทุจริตจากความต้องการของผู้รับบริการ ในแต่ละ จุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยง หรือเป็นตัวการในการเรียกร้อง ผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดๆ นำสู่การจ่ายเงินและ ค่าธรรมเนียม นอกกระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณ ในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม</p>
<p>ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต</p>	<p>การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความชัดเจน โดยต้องทำการระบุประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนของกระบวนการ/โครงการ ที่อาจจะมี การทุจริตเกิดขึ้น การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตเป็นหัวใจสำคัญที่ต้อง Point Focus ถึงเหตุการณ์ที่คาดการณ์หรือพยากรณ์ในอนาคตว่า อาจเกิด การทุจริตขึ้นหากไม่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การระบุประเด็นความ เสี่ยงการทุจริตจึงต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าบุคคลใด กระทำการสิ่งใดมีพฤติกรรมอย่างไร มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร เป็นต้น เพื่อจะ นำไปสู่การกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตที่สามารถลดโอกาส หรือลดความเสี่ยงได้อย่างตรงจุด</p>
<p>โอกาส Likelihood</p>	<p>โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต</p>
<p>ผลกระทบ Impact</p>	<p>ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน</p>
<p>ระดับความรุนแรง ของความ เสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score)</p>	<p>คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่ เป็น ผลจาก การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact)</p>
<p>ผู้รับผิดชอบความ เสี่ยงทุจริต Risk Owner</p>	<p>ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ</p>

ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ องค์กร ที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และ หาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการทำผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต เป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓. กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยง ธรรม ด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประเมินความเสี่ยง การทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์

๔. มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง การทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ ผล และสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต (Types of corruption risks) ในการประเมินเชิง คุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๑ นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่	ประเภท	
ด้านที่ ๑	การอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับ ของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการ ปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	การใช้จ่ายงบประมาณ	งบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงิน อุดหนุนหรือเงิน ที่ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นงบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการ ที่ จ่ายขาดจากเงินสะสมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานไม่สามารถใช้โครงการที่หน่วยงานได้รับการจัดสรร งบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อ จัดจ้าง มาทำการ ประเมินความเสี่ยง ด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ๒. ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการ ผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องคัดเลือก ขั้นตอน ที่มีประเด็นความ เสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับต่ำ ปานกลาง สูง สูงมาก มากำหนด มาตรการและดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณนั้น ๆ

ตามนิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การอนุมัติ อนุญาต การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของ หน่วยงาน เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ บริบทองค์กร โดยการวิเคราะห์บทบาทภารกิจหน้าที่ของกระบวนการที่ หน่วยงานจะทำการประเมินความเสี่ยง การทุจริตนั้น มีการศึกษาทบทวนสถิติข้อมูลต่าง ๆ ของการ ให้บริการประชาชน โดยจะต้องเขียนขั้นตอนการทำงาน ในรูปแบบ Flow Chart ที่แสดงระยะเวลาและ จำนวนครั้งในการให้บริการประชาชน หลังจากนั้นจะต้องมีการ ทบทวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตเกี่ยวกับ กระบวนการนี้ว่า ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาเคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริต เกี่ยวกับกระบวนการนี้ หรือมีการลัด คิวในการให้บริการ หรือมีการจ่ายเงินเพื่อเร่งให้การทำงานรวดเร็วขึ้นหรือไม่ อย่างไร แต่หากตรวจสอบแล้ว พบว่าไม่เคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริต หรือประเด็นในเรื่องที่กล่าวมาข้างต้น หน่วยงานอาจต้องจัดการ ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เพื่อวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่อาจจะ เกิดขึ้นจากการให้บริการดังกล่าว และนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมมาจัดทำเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยง การทุจริต อันประกอบไปด้วย โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้น ในแต่ละ ขั้นตอนของการให้บริการ

๓.๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจที่ ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการ ปฏิบัติในทางมิชอบ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของ การบังคับใช้กฎหมาย เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บริบท องค์กรว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร โดยนำเสนอสถิติของการ ร้องเรียนการทุจริตในรอบปีที่ผ่านมา หลังจาก นั้นจึงเลือกภารกิจที่จะทำการประเมินความเสี่ยง

๓.๓ การใช้จ่ายงบประมาณ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นเรื่อง ของการดำเนินการโครงการที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภท งบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ฯลฯ โดยหน่วยงานจะต้องชี้แจงว่ากระบวนการ หรือโครงการนี้ดำเนินการมาจากงบประมาณใด เป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้าง หรือโครงการที่มีทั้งการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการโดยหน่วยงานเอง การ วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากหน่วยงานจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ บริบท องค์กรแล้ว จะต้องวิเคราะห์ต่อว่าในรอบปีที่ผ่านมาเคยถูกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงเรื่อง เกี่ยวกับกรณีการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือไม่ หรือหน่วยงานถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องทบทวนประเด็นดังกล่าวหรืออาจศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น โดย พิจารณา เริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนว่าโครงการของหน่วยงานมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร แล้วจึงวิเคราะห์ แต่ละขั้นตอน ว่าอาจจะมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนใดบ้าง ซึ่งทุกกระบวนการจะต้องมีการ ประเมินความเสี่ยงที่มุ่งไปสู่การมีโอกาสในการทุจริตตั้งแต่เริ่มต้น จนไปถึงสิ้นสุดกระบวนการในทุกขั้นตอน ที่ดำเนินการตามกระบวนการตามโครงการที่เลือกมาทำการประเมิน ความเสี่ยง หลังจากนั้นจะนำมาสู่การ จัดทำแผน และเมื่อทำแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วจะเป็นการรายงานผลการดำเนินการตามแผน โดยต้องมีการ จัดทำรายงานต่อการประชุมระดับบริหารขององค์กรเพื่อเป็นการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรรับรู้โดยทั่วกัน

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยง การทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มี ประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐาน หรือเป็นการพยากรณ์ ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่ คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการ มองความเสี่ยงการทุจริต ด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน ในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มี จิตสำนึก ซึ่งเป็น ความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ ๒. กำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผน บริหารความเสี่ยง การทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้นมาบรรยายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงาน ในกระบวนการงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการ ระบุประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการ ทุจริตว่ามีรูปแบบ พฤติการณ์การ ทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร โดยเฉพาะรายละเอียด ในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐ เข้าไปมีพฤติกรรม ทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และ ตัวแทนของ หน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ กระบวนการงานหรือ โครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และ ด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้ โส (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ นั้น ๆ > ผล (Impact) การวัดความรุนแรงของเสียหายที่จะ เกิดขึ้นจากความ เสี่ยงนั้น โดยสามารถ แบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน ใน คู่มือนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์ โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความ เหมาะสมของ กระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ความเสี่ยง การทุจริต

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน คะแนน โดยการให้ ความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส เกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูงปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการ ระบุประเด็นความเสี่ยง การทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยง การทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยง การทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับ ต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และ ประเมิน ความ คุ่มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมา ประกอบด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานจะต้องนำเสนอมาตรการในการป้องกันหรือควบคุมความเสี่ยง ได้แก่ แนวทาง หรือวิธีการที่จะลดโอกาสความเสี่ยงในภารกิจการให้บริการต่าง ๆ หลังจากได้มาตรการเรียบร้อยแล้ว จึง นำมาจัดทำสรุปเป็นแผนโดยจะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารสูงสุดขององค์กรและจะต้องมีการนำเข้าสู่ การประชุมระดับบริหารขององค์กร เพื่อสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรได้รับรู้ รับทราบ หลังจากมีแผน เรียบร้อยแล้ว หลังจากที่หน่วยงานมีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตแล้ว จะต้องมีการดำเนินการ ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติภายใน องค์กร และจะต้องมีการรายงานมาตรการหรือความคืบหน้าในการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนใด ซึ่งผลการดำเนินการจะต้องมีการรายงานต่อผู้บริหารสูงสุดและจะต้องนำเข้าสู่การนำเสนอในที่ประชุมของหน่วยงาน พร้อมทั้งทำการเปิดเผยในเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย

จากการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สามารถสรุปประเด็น ความเสี่ยง โดย จำแนกตามระดับความเสี่ยงต่ำ และระดับความเสี่ยงปานกลาง มาดำเนินการจัดการความ เสี่ยงในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยกำหนดมาตรการเพื่อลด ถ่ายโอนความเสี่ยง เพื่อบริหารจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ ยอมรับได้ และมีการดำเนินงานตามรูปแบบ และพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน ที่ ๓ ด้าน การใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ การใช้จ่ายงบประมาณ/(วงเงินสูงสุด) โครงการก่อสร้างอาคาร เอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ วงเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)

ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ หน้า ๕๓/๖๑ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ค่าก่อสร้างสาธารณูปการ

เพื่อจ่ายเป็นค่าก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ รายละเอียดตามประมาณการงานก่อสร้าง และตามแบบแปลนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่กำหนด

- เป็นไปตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๒

- หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๐๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๖๒๗ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๗๕๐๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ การใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ วงเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	แผนการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/ขออนุมัติแผน/ ประกาศเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้าง	-โครงการไม่มีอยู่ในแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างและไม่มีประกาศเผยแพร่
๒	ขอบเขตของงาน คุณลักษณะของงาน : การจัดทำร่างขอบเขต งาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR)	-กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) อาจเอื้อประโยชน์ให้กับคู่ค้ารายใดราย หนึ่ง โดยคณะกรรมการอาจเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้รับจ้าง/ผู้ขาย
๓	รายงานขอซื้อขอจ้าง การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง/: ประกาศร่างแล เอกสารประกวดราคา	-การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้างไม่สมเหตุสมผล
๔	ดำเนินการจัดหา การพิจารณาเอกสารการยื่นข้อเสนอการ : จัดซื้อจัด จ้างและจัดทำรายงานพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง	-การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการที่เอื้อประโยชน์ อาจพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอ ราคา และเอกสารโดยไม่เป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน TOR หรือพิจารณาโดย ใช้ดุลยพินิจ และมีการเรียกเอกสารเพิ่มเติมทำให้อีกรายตกหรือไม่ผ่านการพิจารณา
๕	การทำสัญญา : การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามแบบที่กำหนด	-การทำสัญญาโดยมีข้อความแตกต่างจากตัวอย่าง เช่น การกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญ
๖	การบริหารสัญญา	-การขยายระยะเวลาการส่งมอบงานที่เอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา
๗	การตรวจรับ : การตรวจรับงาน/ การควบคุมงาน/การเบิกจ่าย ตาม สัญญา	-ผู้ควบคุมงานอาจรายงานที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือไม่ตรงตาม TOR หรือสัญญา และการ ตรวจรับงานให้คู่สัญญาก่อนโดยที่งานยังไม่เสร็จสิ้นหรือแก้ไขงานไม่เป็นไป ตามข้อเท็จจริง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป) หรือ มากกว่า ๕ ครั้ง /ปี
๔	อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ ๑๐) หรือ ไม่เกิน ๔ ครั้ง /ปี
๓	อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕) หรือ ไม่เกิน ๓ ครั้ง /ปี
๒	อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓) หรือ ๒ ครั้ง /ปี
๑	ไม่น่ามีโอกาสเกิด หรือ ๑ ครั้ง /ปี

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- ผลกระทบต่อหน่วยงานไม่สามารถควบคุมได้ทำให้ต้องหยุดโครงการหรือเกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า ๖ เดือน
๔	- ผลกระทบต่อหน่วยงานทำให้ต้องหยุดโครงการชั่วคราวหรือเกิดความล่าช้าของโครงการ ๔ - ๖ เดือน
๓	- ผลกระทบต่อหน่วยงานที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ยังสามารถดำเนินการได้หรือเกิดความล่าช้าของโครงการ ๓ - ๔ เดือน
๒	- มีผลกระทบต่อหน่วยงานแต่ควบคุมได้ หรือเกิดความล่าช้าของโครงการ ๑ - ๓ เดือน
๑	- มีผลต่อหน่วยงานแต่ไม่ส่งผลกระทบโดยตรง หรือเกิดความล่าช้าของโครงการ น้อยกว่า ๑ เดือน

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	แผนการจัดซื้อจัดจ้างการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/ขออนุมัติแผน/ประกาศเผยแพร่แผนการ จัดซื้อจัดจ้าง	โครงการไม่มีอยู่ในแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และไม่มีประกาศเผยแพร่	๑	๒	๒	ความเสี่ยงต่ำ
๒	ขอบเขตของงานคุณลักษณะของงาน : การจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR)	-กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) อาจเอื้อประโยชน์ให้กับคู่ค้ารายใดรายหนึ่ง โดยคณะกรรมการอาจ เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้รับจ้าง/ผู้ขาย	๒	๒	๖	ความเสี่ยงปานกลาง
๓	รายงานขอซื้อขอจ้าง : การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง/ ประกาศร่างและเอกสารประกวดราคา	-การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้างไม่สมเหตุสมผล	๒	๒	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๔	ดำเนินการจัดหา : การพิจารณาเอกสารการยื่น ข้อเสนอการจัดซื้อจัดจ้างและจัดทำรายงานพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง	-การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการที่เอื้อประโยชน์ อาจพิจารณา คุณสมบัติของผู้เสนอราคาและเอกสารโดยไม่เป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน TOR หรือพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจ	๒	๒	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๕	การทำสัญญา : การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามแบบที่กำหนด	-การทำสัญญาโดยมีข้อความแตกต่างจากตัวอย่าง เช่น การกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญ	๒	๓	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๖	การบริหารสัญญา	-การขยายระยะเวลาการส่งมอบงานที่เอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	๒	๒	๔	ความเสี่ยงต่ำ
๗	การตรวจรับ : การตรวจรับงาน/ การควบคุมงาน/การเบิกจ่ายตามสัญญา	-ผู้ควบคุมงานอาจรายงานที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือไม่ตรงตาม TOR หรือสัญญาและการตรวจรับงานให้คู่สัญญาก่อนโดยที่งานยังไม่เสร็จสิ้นหรือแก้ไขงานไม่เป็นไปตามเงื่อนไข	๒	๓	๖	ความเสี่ยงปานกลาง

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ วงเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	แผนการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/ขออนุมัติ แผน/ประกาศ เผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการไม่มีอยู่ใน แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัด จ้างและไม่มีประกาศ เผยแพร่	ความ เสี่ยงต่ำ	การกำหนดจุด ควบคุมในแต่ละ ขั้นตอน	มีการตรวจสอบและควบคุม ตามลำดับขั้นโดยหัวหน้า	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองคลัง
๒	ขอบเขตของงาน คุณลักษณะของงาน : การจัดทำร่างขอบเขต งานหรือรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะ (TOR)	-กำหนดรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะ (TOR) อาจเอื้อประโยชน์ให้กับคู่ ค้า รายใดรายหนึ่งโดย คณะกรรมการอาจเป็นผู้มี ส่วนได้เสียกับผู้ รับจ้าง/ ผู้ขาย	ความ เสี่ยง ปาน กลาง	การเผยแพร่ร่าง TOR ช่องทาง website ของ หน่วยงาน	-แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความ เชี่ยวชาญ ความรู้ความสามารถ ในการจัดทำร่างขอบเขตของ งานจ้างออกแบบหรือควบคุม งาน ก่อสร้าง	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	กองช่าง/กอง คลัง

ชื่อกระบวนการ/โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ วงเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓	รายงานขอซื้อขอจ้าง : การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง/ประกาศร่างและเอกสารประกวดราคา	-การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้างไม่สมเหตุผล	ความเสี่ยงต่ำ	การตรวจสอบในสาระสำคัญของเอกสารการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้บังคับบัญชาควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการอย่างเคร่งครัด	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่ายงบประมาณ	กองคลัง
๔	ดำเนินการจัดหา : การพิจารณาเอกสารการยื่นข้อเสนอการจัดซื้อจัดจ้างและจัดทำรายงานพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง	-การใช้ดุลยพินิจของ คณะกรรมการที่เอื้อประโยชน์ อาจพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคาและ เอกสาร โดยไม่เป็น ธรรมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน TOR หรือพิจารณาโดยใช้ดุลย พินิจและมีการเรียกเอกสารเพิ่มเติมทำให้ อีกรายตกหรือไม่ผ่าน การพิจารณา	ความเสี่ยงต่ำ	การตรวจสอบในสาระสำคัญของ เอกสาร การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	-การพิจารณาคัดเลือกผู้ขายดำเนินการไปอย่างถูกต้องชัดเจน ตามกฎ ระเบียบ และให้เป็นไปตามข้อกำหนด - ควบคุมกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นระยะ	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่ายงบประมาณ	กองคลัง

ชื่อกระบวนการ/โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ วงเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๕	การทำสัญญา : การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามแบบที่กำหนด	-การทำสัญญาโดยมีข้อความแตกต่างจากตัวอย่าง เช่น การ กำหนดเงื่อนไขที่สำคัญ	ความเสี่ยงต่ำ	การควบคุมกำกับ ติดตาม และตรวจสอบให้เป็นไปตามรูปแบบสัญญา	การจัดทำทำสัญญาตามแบบที่ระเบียบ กฎหมายกำหนด	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่ายงบประมาณ	กองคลัง
๖	การบริหารสัญญา	-การขยายระยะเวลา การส่งมอบงานที่เอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	ความเสี่ยงต่ำ	การควบคุมกำกับ และติดตาม การปฏิบัติตามสัญญา	-คณะกรรมการตรวจรับ กำกับ ติดตามการส่งมอบงานให้ เป็นไปตามสัญญาและการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามเงื่อนไขข้อกำหนดในสัญญา -การแจ้งเตือนเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามสัญญา	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่ายงบประมาณ	คณะกรรมการตรวจรับ/กองคลัง/กองช่าง
				การตรวจสอบในสาระสำคัญของ กระบวนการ	-การกำกับ กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่ายงบประมาณ	คณะกรรมการตรวจรับ/กองคลัง/กองช่าง

ชื่อกระบวนการ/โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ วงเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกัน ความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๗	-ผู้ควบคุมงานอาจ รายงานที่ไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง หรือไม่ตรง ตาม TOR หรือสัญญา และการตรวจรับงาน ให้คู่สัญญาก่อนโดยที่ งานยังไม่เสร็จสิ้นหรือ แก้ไขงานไม่เป็นไป ตามเงื่อนไข	-ผู้ควบคุมงานอาจ รายงานที่ไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง หรือไม่ตรง ตาม TOR หรือสัญญา และการตรวจรับงาน ให้ คู่สัญญาก่อนโดยที่ งาน ยังไม่เสร็จสิ้นหรือแก้ไข งานไม่เป็นไป ตาม เงื่อนไข	ความ เสี่ยง ปาน กลาง	การควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ การตรวจรับ งาน	-คณะกรรมการตรวจรับ ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ แนวทางการ พิจารณาขยายอายุสัญญาหรือการ งดหรือลดค่าปรับ อย่าง คร่งครัด -การตรวจสอบรายละเอียดของ เนื้องานแต่ละ งวด ตามเงื่อนไข แห่งสัญญา -การตรวจสอบการควบคุมงาน ว่าดำเนินการอย่างถูกต้องโดยไม่ ก่อให้เกิด ผลเสีย หรือได้เปรียบ เสียเปรียบที่ไม่เป็นธรรม กับทั้ง สองฝ่าย	๑ ต.ค. ๖๘ - ๓๐ ก.ย. ๖๙	ไม่ใช้จ่าย งบประมาณ	คณะกรรมการ ตรวจรับ/กอง คลัง/กองช่าง

ลงชื่อ..... (ผู้จัดทำ)

(นางเพ็ญวดี เดชพร)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

วันที่ 30 ต.ค. 2568

ลงชื่อ..... (ผู้ตรวจสอบ)

(นางสาวปรียากร ศรีระการ)

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่

วันที่ 30 ต.ค. 2568

ลงชื่อ..... เห็นชอบ/อนุมัติ

(นางสกุล พาขุนทด)

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่

วันที่ 30 ต.ค. 2568